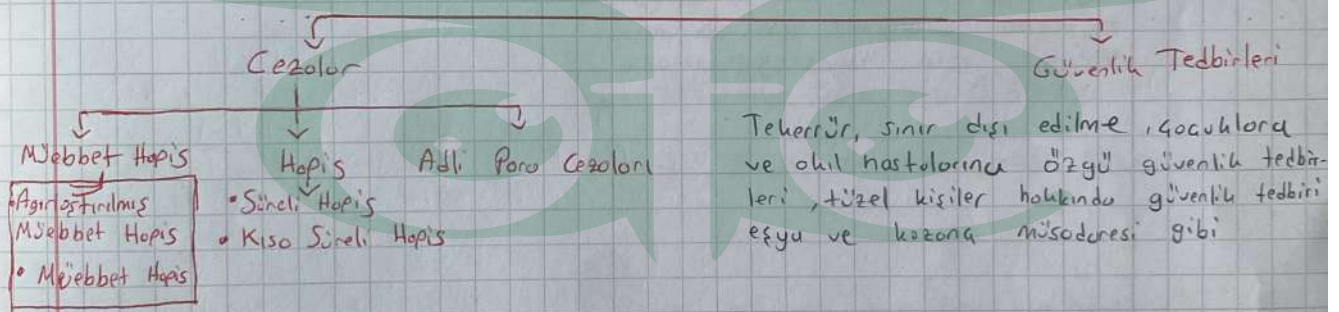

- Ceza Hukuku Genel Hükümlerine Giriş (5237 sayılı Kanun)
- + "Kamu hukuku" içerisinde yer alır. (Bir tarafta devlet, bir tarafta vatandaş vardır)
- + Amacı toplum düzenini sağlamaktır.
- + Konusu "suçlar, cezalar ve güvenlik tedbirlerinin" ne olduğunu açıklar
- + 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- + 345 maddeden oluşur 1-75 modelleri Genel Hükümler, 76-345 modelleri Özel Hükümleri düzenlemektedir.

Yeni Türk Ceza Kanunuyla gelen önemli değişiklikler:

- 1- Etkili teşebbüs ve tam teşebbüs ayrımı kaldırıldı, tek tip teşebbüs kavramına yer verilmiştir.
- 2- Cürüm ve kobahat ayrımı kaldırılmış kobahatler suç olmaktan silinilerek Kobahatler Kanununda düzenlenmiştir.
İdari yaptırımı gerektiren fiiller olarak düzenlenmiştir.
(Kobahatler = Afiş asmak, sigara içmek)
- 3- Ağır para cezası ve hafif para cezası ayrımı kaldırılmış "adli para cezası" olarak düzenlenmiştir.
- 4- Ağır hapis, hafif hapis ve hapis ayrımı kaldırılarak, "sürekli hapis cezası" olarak düzenlenmiştir.
- 5- Ağır tahrik - basit tahrik ayrımı kaldırılmıştır.
Konuda yer alan yaptırımlar cezalar ve güvenlik Tedbirleridir.

Yaptırımlar

Ceza Kanunun Amacı / Madde 1

- Kişi hah ve özgürlüklerini korumak
- Kamu düzen ve güvenliğini korumak
- Hukuk devletini korumak
- Kamu sağlığını ve çevreyi korumak
- toplum barışını korumak
- Suç işlenmesini önlemek

★ Türk Ceza Kanunun Uygulanmasında götüğü amaç

- kişiyi topluma yeniden kazandırmak
- ceza cöydürücü olsun bir daha benzer suç işlemesin

Anayasasının 38. maddesi suç ve cezalarla ilişkin esaslar

- Kimse işlendiği zaman "yürürlükte bulunan" kanunun "suç saymadığı" bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye "suçu işlediği zaman" kanunda o suç için kanunla belirlenmiş olan cezadan daha "ağır bir ceza verilemez" (Aleyhe geçme gücü)
- Ceza sorumluluğu şahsidir.
- Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak "kanunla konular"
- Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez (Suçta etkisi az olan kanunun devlet tarafından el kaldırılması)
- Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse sualı sayılmaz. (Müşümlet Kanunu)
- İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz.
- Kanunla aykırı olarak elde edilmiş bulgular delil olarak kabul edilmez
- Yoktanca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirmemesinden dolayı özgürlüğünden olukundamaz.
- Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yollarını suçlayan bir beyanda bulunmayacağı veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz. (Bunun bunu yaptı mı, diğer telefon görüşleri) 1

Türk Ceza Konunu Hakim Olan İlkeler (Temel İlkeler)

1) Suçta ve Cezada Konutluk İlkesi / Madde 2
1 + Konunun açıklığı suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanmaz

2 + Konunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenmez

3 + İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulmaz

4 + Konunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında "kıyas yapılır" (Bir fiil bir suçla benzedilerek cezalandırılır. Zina fuhuşa benzetilmesi)
Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açıcak biçimde geniş yorumlanmaz

5 + Ceza Hukukunda Hakim hukuk yürütmesi söz konusu değildir

6 + Örf ve adetle suç ve ceza konulmaz, Ancak konuyla konular

Türk Ceza Konusunda suç ve ceza içeren hükümlerde kıyas yasaktır. (Ceza Hukukunda kıyas yasak değildir.) Suç ve ceza içermeyen genel hükümlerde kıyas yapılabilir. Zina'nın fuhuşa benzetme örneğinde suç tanımlı olduğu için kıyas yapılır.

- Suç ve cezalar açık ve belirlenebilir olması gerekir
- Yürütme ve yargının keyfiliği engellenir
- İdare düzenleyici işlemleriyle suç oluşturamaz ve ceza veremez
- Örf ve adet kurallına dayanarak suç ihdas edilemez ve ceza verilemez
- Fiilin aleyhine olan yasalar geçmişte yürümez
- Kıyas ve kıyasa yol açıcak geniş yorum yasaktır.
- Yürürlükte bulunmayan bir hükümden dolayı kimse suçlanamaz ve cezalandırılmaz
- Sonra yürürlüğe giren konuyla, fiil suç olursa yine suçlanamaz ve cezalandırılmaz

Konutluk İlkesinin Sonuçları

b) Adalet ve Konun Önünde Eşitlik İlkesi / Madde 3

Suç işleyen kişi hakkında işlenen "fiilin ağırlığıyla orantılı" ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenir.

Kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir, yuhut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden "ayrım yapılmaz" ve hiçbir kimseye "ayrıcalık tanınmaz".

c) Konunun Bağlayıcılığı / Madde 4

- Ceza konularını bilmemek mazaret sayılmaz

d) Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği / Madde 20

- Ceza sorumluluğu şahsidir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz

- Tüzel kişiler hakkında ceza yaptırım uygulanmaz. Ancak, suç dolayısıyla konunda öngörülen güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımlar saklıdır.

- Anayasa 38. maddesi 7. fıkrası

e) Şüpheden Sonuç Nuru

- Kişinin işlemiş olduğu iddia edilen eylemden "ötürü" mahkum olabilmesi için onun tarafından işlendiğinin "kesin" olarak konitlanmış olmasını ifade eder. Aksi halde en küçük bir şüphenin bile sonuç tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

Mosumiyet kuranesinin doğal bir sonucudur. Her bireyin bastan itibaren suçsuz olarak kabul edilmesi (Mosumiyet kuranesi)

f) Kusursuz Ceza Olmaz İlkesi

+ Failin suç konusu eylemi icra etmesinin cezalandırılma açısından tek başına yeterli olmadığını aynı zamanda failin eyleminden dolayı kusurlu olması gerektiğini ifade eder.

Suç konusu eylemi icra eden kişinin, suçu işlediği sırada kusuru bulunmadığı durumda cezalandırılmaz.

1- Faile kusuru olmadan işlemiş olduğu eylemden "ötürü" ceza veremeyiz

Örnek: Ameliyat esnasında olduğu nokhazın etkisiyle Fikret, Doktor Cevdete küfür edip vurur. F'nin eylemi suç sayılsada F kusurundan dolayı cezalandırılmaz.

2- Faile kusurlu davranışı nedeni ile ceza verirken kusuru oranında bir ceza tugin ederiz.

Ceza konumuzda birçok suç tipi için öngörülen cezalar alt ve üst sınır belirlenerek düzenlenmiştir.

Örnek: 3 yıldan 8 yıla kadar ceza öngören suç tipinde failin kusurunun hahimin takdir yetkisine etki ederek bir ceza belirlenir.

3- Ceza hukukumuz fiili değil fiili esas olan hukuk delildir.

4- Solt nedensellik bağının varlığı failin cezalandırılması açısından yeterli değildir.

g) Hümanizm İlkesi

+ Failin işlediği suç ne olursa olsun cezanın insan onur ve haysiyetini zedelemeyecek, fiili tekrar topluma kazandırabilecek bir ceza niteliğine sahip olmasını ifade eder

! Ceza konumuzun amacını düzenleyen hüküm içerisinde:

Kişilerin cezalandırılması veya suçluların topluma kazandırılması yönünde bir düzenleme yoktur.

Tanımlar / Madde 6

- "Vatandaş" deyiminden, fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişi, fiite uyruğu olanlarda, Türk vatandaşı sayılacaktır.

- "Çocuk" deyiminden henüz 18 yaşını doldurmamış kişi

- "Kamu görevlisi" deyiminden, kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, sürekli veya geçici olarak katılan kişi (avukat, noter, tercüman ve tanıklarda kamu görevlisidir)

- "Yargı görevi yapan" deyiminden; Yüksek Mahkemeler, adli ve idari mahkemeler üye ve hakimleri ile Cumhuriyet Savcısı ve buhaklarıdır.

- "Gece vakti" deyiminden güneşin batmasından 1 saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat önceye kadar devam eden zaman süresi,

Şüpheden sonuç yorultu-
nu ilkesi ceza konus-
mızda düzenlenmemiştir
İhtihotlarla geliş-
tirilmiş bir ilkedir.

- "Silah deęiminden"

1- Atesli Silahlar

2- Patlayıcı modeller

3- Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet

4- Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olması bile fiilen saldırı ve savunmada kullanmaya elverişli diğer şeyler

5- Tokıcı, aşındırıcı, yorucu, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik modeller.

- "Basın ve yayın yolu ile değiminden" her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim aracıyla yapılan yayınlar

- "Suçu meslek edinen kişi değiminden" kısmen de olsa geçimini suçtan elde ettiği kazançla sağlanmaya almış kişi

- "İhtiyacı suç değiminden"

"Kısıtlı" bir suçun temel şeklini ya da daha ağır veya daha az ceza gerektiren nitelikli özelliklerini

+ 1 yıl içinde

+ farklı zamanlarda

+ ihbardan sonra işleyen kişi

- "Örgüt mensubu suçlu deęiminden" bir suç örgütünü

+ Kurulan

+ Yöneten

+ Örgüte katılan veya

+ Örgüt adına diğerleriyle birlikte veya tek başına suç işleyen kişi, onatılır.

Ceza Hukukunun Uygulama Alanı

a) Zaman Bakımından Uygulama / Madde 7

1- "İşlendiği zaman" yürürlükte bulunan konuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye "ceza verilemez" ve güvenlik tedbiri "uygulanmaz." Daha sonra bu fiil bir konuyla suç fiili olarak kabul edilse bile geçmişe yürümez.

2- "İşlendikten sonra" yürürlüğe giren konuya göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanmaz.

Lehe olan konun geçmişe yürür.

Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükümlenmişse "infazı ve konun neticeleri kendiliğinden kalkar."

3- Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan konun ile sonradan yürürlüğe giren konuların hükümleri farklı ise, fiilin "lehine" olan konun uygulanır.

4- "Sürekli ve geçici" konular için lehe olan konunun ilkesi geçerli değildir. Yürürlükte bulundukları süre içinde işlenmiş olan suçlar hakkında uygulanır.

! Lehe olan hüküm, önceki ve sonraki konuların ilgili "bütün hükümleri olayı uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir,

Dikkat edilmesi gereken yer önceki ve sonraki konunun hükümleri bir bütün olarak karşılaştırılarak hangisi lehe ise o uygulanır. İki konunun bir

Adli Para Cezası - Adli Para Cezası	=>	Miktarı düşük olan lehedir
Adli Para Cezası - Hapis Cezası	=>	Adli Para Cezası Lehedir
Alt sınır 2 yıl - Üst Sınır 5 yıl Alt sınır 2 yıl - Üst sınır 4 yıl	=>	Üst sınırı az olan lehedir
Alt sınır 5 yıl - Üst sınır 10 yıl Alt sınır 4 yıl - Üst sınır 10 yıl	=>	Alt sınırı az olan lehedir
Alt sınır 1 yıl - üst sınır 3 yıl Alt sınır 5 ay - üst sınır 4 yıl	=>	Üst ve alt sınırlar birbirinden farklıysa üst sınır az olan lehedir.

Suçun İşlendiği Zaman:

- ✓ Ani suçlarda hareketin "yapıldığı" andır.
- ✓ Zincirleme suçlarda "son suçun" işlendiği andır.
- ✓ Kesintisiz suçlarda "kesintinin" gerçekleştiği andır.
- ✓ Tesebbüste "son icra hareketinin" yapıldığı andır.

İnfaz Rejimi

İnfaz rejimine ilişkin olan hükümlerin uygulanmasında failin lehine mi aleyhine mi olduğu hususuna bakılmadan "derhal uygulama ilkesi" geçerlidir. Bu durumun 3 tane istisnası mevcuttur:

- Hapis cezasının ertelenmesi
- Tekerrür
- Koşullu salıverme

Bu üç durumda - sonığın lehine olacağı kurallara dikkate alınır

Örnek: Kağıda 5 kişi kolacakken yeni konuyla 10 kişi kolacak denirse aleyhe olmasına rağmen yegameye yürümez derhal uygulanır.

Örnek: Aylık görüş sayısı 5 ten 3'e düşürülse aleyhe lehe bakılmaz derhal uygulanır

Örnek: Bir kişi 15 yıl ceza almışsa koşullu salıverme hükmünün uygulanması için 1/2 sini yatması gerekir. Yani 7.5 sene yatması yeter. Yeni konun 2/3 ünü yatması gerekir derse mahkum 10 yıl yatması gerekeceğinden lehe olan konun olacağı uygulanır. (İstisna olduğundan)

Ceza Muhakemesi kurallarının uygulanmasında derhal uygulama ilkesi geçerlidir. Eski yasağa göre "tamamlanmış" işlemler geçerli olup henüz tamamlanmamış bir muhakeme işlemi varsa yeni yasa derhal uygulanır.

Zamanaşımına ilişkin kuralların uygulanmasında zaman bakımından geçerli olan ilke "derhal uygulama" ilkesidir.

b) Yer Bakımından Uygulanması / Madde 8

1- Ülkesellik - Mülkiyet İlkesi

Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk hukuku uygulanır.

1. Fiilin "kısmen" veya "tamamen" Türkiye'de işlenmesi veya "neticesinin"

Türkiye'de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

(Türkiye'de işlenen suçlar hakkında sanığın ve mağdurun vatandaşlığına bakılmaksızın Türk kanunları uygulanır.)

TCK madde 8/2 "Suç;

a) Türk kara ve hava sahaları ile Türk konsullarında,

b) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahalarında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla

c) Türk deniz ve hava "savaş" araçlarında veya bu araçlarla

d) Türkiye'nin kıta sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş sabit platformlarda veya bunlara karşı,

işlendiğinde Türkiye'de işlenmiş sayılır.

Örnek:

- Almanya vatandaşı A, Fransa vatandaşı F'yi Alanya'da bıçaklarsa

- Almanya vatandaşı A, Fransa vatandaşı F'yi Türk konsullarında (İzmir'de tekne turunda) bıçaklarsa

- Almanya vatandaşı A, Fransa vatandaşı F'yi Türk savaş gemisinde Yunanistan'da bir limanda bıçaklarsa

bu durumların tamamında mülkiyet ilkesi gereği suç Türkiye'de işlenmiş sayılır ve bu kişiler Türkiye'de Türk kanunlarına göre yargılanır.

❗ TCK m.9: "Türkiye'de işlendiği suçtan dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilmiş olan kimse, Türkiye'de yeniden yargılanır.

Örnek:

Almanya vatandaşı A, Fransa vatandaşı F'yi Alanya'da bıçaklar ve Türkiye'de yakalanmadan ülkesine döner. A, Almanya'da yargılanır, ceza alır ve cezası infaz edilir. A yeniden tutulmak için Türkiye'ye geldiğinde yakalanır ve Türkiye'de bu suçtan dolayı mülkiyet ilkesi gereği Türk kanunlarına göre yeniden yargılanır. Ancak verilecek ceza, Almanya'da verilen ceza oranında maddesinin indirilir.

Örnek:

Almanya vatandaşı A, Fransa vatandaşı F'ye ülkesine dönecekle zehir veriyor. F ülkesinde ölürse suç kısmen Türkiye'de işlendiği için Türkiye kanunlarına göre yargılanır. F'ye ülkesinde zehir verilip Türkiye'de ölürse netice Türkiye'de gerçekleştiği için suç yine Türkiye kanunlarına göre yargılanır.

Cezadan Mıhsup / Madde 16

Nerede işlenmiş olursa olsun bir suçtan dolayı, yabancı ülkede

- gözaltında
- gözlem altında
- tutuklulukta
- hükümlülükte

geçen süre, aynı suçtan dolayı Türkiye'de verilecek "cezadan mıhsup edilir."

❗ TCK m.16 kapsamında sayılan mıhsup halleri sınırlı sayıdadır. Busebeple örneğin odli kontrol altında geçen süreler gibi başkaca durumlar cezadan mıhsup edilmez.

2- Faile Göre Şahsîlik İlkesi

Bu ilkeye göre temel alınan kriter, şüpheli veya sanığın Türk vatandaşı olması noktasıdır.

Faile Göre Şahsîlik

Görev Suçları (Madde 10)

Yurtdışında görev üstlenen

Vatandaş tarafından işlenen (Madde 11)

Yurtdışında bulunan Türk vatandaşı

a) Görev Suçları (Madde 10)

Yabancı ülkede Türkiye memnuna memuriyet veya görev üstlenmiş olup da "bundan dolayı bir suç işleyen kimse", bu fiille ilişkin olarak yabancı ülkede hakkında mahkumiyet hükmü verilmiş olursa bile, "Türkiye'de yeniden yargılanır"

Dikkat edilecek husus görevi dolayısıyla suç işlemesidir. Tüm suçlar bu kapsama girmez.

Örnek: Konsolos A'nın rüşvet olması görevi sebebiyle olacağından bu kapsamdadır. Ama hırsızlık yapması bu kapsama girmeyebilir.

! Mahsup ilkesi devreye girecektir yine.

! Türkiye'de yargılanabilmesi için Türk vatandaşı olması şartı yoktur.

b) Vatandaş Tarafından İşlenen Suç (Madde 11)

Bir Türk vatandaşı, 13. maddede yazılan suçlar dışında,

1- Suçu Türk vatandaşı işliyor. Fiili işleminde.

2- Suç, Türkiye'de (mülkiyet ilkesi kapsamında) işlenmemiş, "yurtdışında işlenmiş olmalı"

3- Fail suçu işlemesinden sonra Türkiye'de bulunmalı.

4- Suç Türkiye'de kavuşturulabilir olmalıdır. Suç Türkiye'de suç olmaktan çıkmışsa veya zaman aşımına uğramışsa kavuşturulabilir değildir.

5- Türk konunlarına göre cezasının aşığı sınırı en az 1 yıl hapis cezası olmalıdır.

*6- Failin eyleminden dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olmalıdır. Aksi halde Türkiye'de yeniden yargılanamaz.

bu hallerde Türk konunlarına göre cezalandırılır.

! Suç, aşığı sınırı 1 yıldan az hapis cezasını gerektirdiğinde yargılama yapılması

✓ Zorur görenin veya

✓ Yabancı hükümedin şikoyedine bağlıdır. Bu durumda şikayet, vatandaşın Türkiye'ye girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde yapılmalıdır.

Madde 13- Aşağıdaki suçların, vatandaş veya yabancı tarafından, yabancı ülkede işlenmesi halinde, Türk konunları uygulanır (1)

a) İkinci kitap, ikinci kısım altındaki yer alan suçlar (Uluslararası Suçlar)

b) İkinci kitap, Dördüncü kısım altındaki üçüncü (Devletin Eymenlik olumetlerine ve organlarının Saygınlığına karşı suçlar)

Dördüncü (Devletin güvenliğine karşı suçlar) Beşinci (Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar)

Altıncı (Millî savunmaya karşı suçlar)

Yedinci (Devlet sınırlarına karşı suçlar)

Sekizinci (Yabancı devletlerle olan ilişkilerle karşı suçlar) bölümlerde yer alan suçlar.

c) İşkence (m. 94, 95)

d) Cezenin kosten kirlenmesi (m. 184)

e) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (m. 188), uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanılması kısıtlama (m. 190)

f) Parada sahtecilik (m. 197), para ve kıymetli damgaları imale yarayan araçların üretimi ve ticareti (m. 200) Mühürde sahtecilik (m. 202)

g) Fuhuş (m. 227)

h) Mülgül

i) Deniz, demiryolu veya havayolu ulaşım araçlarının hacirilmesi veya oluklanması (m. 223, fıkra 2, 3) ya da bu araçlara karşı işlenen zorur verme suçu (m. 152)

Yabancı Konunun Göz Önünde Bulundurulması / Madde 19

Türkiye'nin egemenlik alanı dışında işlenen suçlar dolayısıyla Türkiye'de yargılamaya yapılırken, Türk konumuna göre verilecek olan ceza, suçun işlendiği ülke konumunda öngörülen cezanın "üst sınırından fazla olamaz". Ancak suçun;

a) Türkiye'nin güvenliğine karşı veya zararına olarak,

b) Türk vatandaşına karşı ya da Türk konumlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisi zararına olarak

işlenmesi durumunda yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz (üst sınırdan fazla olabilir).

3- Mağdurun Göre Şahsilik İlkesi (Yabancı taraftan işlenen Suç / Madde 12)

a) Türkiye Cumhuriyeti aleyhine işlenen suçlar (Madde 12/1)

Bit yabancı, B. maddede yazılı suçlar dışında,

1- Suç yurtdışında (mülhiklik ilkesi kapsamı dışında) işlenmiş olması,

2- Fail TC vatandaşı olmamalı (yabancı olması)

3- Suç Türkiye Cumhuriyeti Devleti zararına işlenmiş olması

4- Suç Türk konumlarına göre aşağı sınırı en az 1 yıl hapis cezasını gerektirmeli

5- Fail Türkiye'de bulunmalı

6- Bu suç bakımından yargılamaya yapılması için Adalet Bakanının istemi olması. *2014 değişikliği ile "rüşvet" ve "nüfuz ticareti" suçlarından dolayı yargılamaya yapılması Adalet Bakanının istemine bağlı değildir.

! Bu düzenleme kapsamına giren suçtan dolayı yabancı ülkede mahkemece mahkum edilen veya herhangi bir nedenle davası veya cezası düşen veya beraat eden şahıs suçun kavuşturulabilir olmaktan çıkan yabancı hakkında Adalet Bakanının istemi üzerine Türkiye'de yeniden yargılamaya yapılır.

b) Türk vatandaşının veya Türk konumlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisinin zararına işlenen suçlar (Madde 12/2)

1- Suç yurtdışında işlenmiş olması

2- Fail yabancı olması

3- Türk vatandaşı veya Türk konumlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisinin zararına işlenmiş olması

4- Aşağı sınırı en az 1 yıl hapis cezasını gerektirmeli

5- Fail Türkiye'de bulunmalı

6- Suçun mağdurunun şikayeti olması

7- Fail hakkında yurtdışında hüküm verilmemiş olması

bu durumda Türk konumlarına göre cezalandırılır

TCK Madde 14- "11. ve 12. maddelerde belirtilen hallerde soruşturma konusu suçun yer olduğu konum maddesinde hapis cezası ile adli para cezasından birinin uygulanması seçilmiş sayılmış ise soruşturma ve kovuşturma açılmaz."

! Faile ve mağdurun şahsilik ilkesi kapsamında hapis cezasının aşağı sınırı önem taşıyıcıla birlikte eğer konumda bu suça ilişkin hem hapis cezası hem de adli para cezası bir orada seçilmiş ceza olarak öngörülmüşse şart gerçekleşmemiş sayılır.

TCK

a) İlkeme Yargı İlkesi

Suçun faili ve mağdurunun yabancı olduğunda ve suçun yurtdışında işlendiği durumlar (Madde 12/13)

- 1- Fail ve mağdur yabancı olmalı
- 2- Yurtdışında işlenmiş olmalı
- 3- Aşoğı sınırı en az 3 yıl hapis cezası olmalı
- 4- Fail Türkiye'de bulunmalı
- 5- Fail, suçluların geri verilmemesi antlaşmasının bulunmaması veya geri verilme isteminin suçun işlendiği ülkenin veya failin uğruğunda bulunduğu devletin hükümedi tarafından kabul edilmemiş olması sebebiyle iade edilmemiş olmalı
- 6- Failin yargılanması için Adalet Bakanının talebi olmalıdır.

Bu hallerde Türkiye'de yargılanması sağlanmaktadır.

b) Evidensellik İlkesi

Konunda özel olarak söylenmiş suçlara ilişkin yargılama yetkisi / Madde 13

Bu suçlar konusunda sınırlı sayıda söylenmiş olup, suçların kim tarafından kimine karşı ve hatta nerede işlendiği dahi önemli olmaksızın sadece suçun niteliği gereği TC Devletinin yargılama yetkisi kapsamındadır.

Adalet Bakanının istemine bağlıdır.

Yurtdışında "hüküm verilse bile" Türkiye'de yeniden yargılama yapılabilir.

Hukuk Yoksunluklar / Madde 17

Hukukidaki maddelerde açıklanan hallerde mahkeme, yabancı mahkemelerden verilen ve Türk hukuk düzenine aykırı düşmeyen hükmün, Türk konularına göre bir haktan yoksunluğu gerektirmesi halinde, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine Türk konularındaki sonuçlarının geçerli olmasına karar verir.

Suçluların geri Verilmesi

2016 değişikliği ile suçluların iadesine dair düzenlemeler 6706 Sayılı

"Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Konvansı ile düzenleme yapıldı.

2

İade

a) Türkiye'den Yabancı Devlete İade

6706 sayılı konunun 10 maddesinde düzenlenmiştir.

Sartlar: 1- Öncelikle iadeye konu failin her ülke konumuna göre suçlarda düzenlenmelidir

1- Yabancı ülkede işlenmiş bir suç olması

3- Faili ve dolayısıyla iadesi istenen kişi "yabancı olmalıdır."*

4- Hakkında adli merciler tarafından ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılan ya da

5- Mahkumiyet kararı verilen

"talep üzerine", soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da hükmedilen cezanın "infazı amacıyla talep eden devlete iade edilebilir."

İade edilebilir durumlari

1- Talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre,

✓ Soruşturma veya kovuşturma aşamasında "üst sınırı bir yıl veya

✓ "daha fazla hürriyeti bağlayıcı" ceza gerektiren suçlardan dolayı iade talebi kabul edilebilir.

2- "Kesinleşmiş mahkumiyet" kararları bakımından iade talebinin kabul edilebilmesi için hükmolunan cezanın "en az 4 ay hürriyeti bağlayıcı" ceza olması gerekir.

3- İadesi istenen kişinin "birden fazla suçu bulunması" halinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte "iadeye konu edilebilir."

4- Aynı kişi hakkında birden "fazla devlet tarafından iade talebinde bulunulması" halinde,

✓ Suçların ağırlığı ve işlendiği yer,

✓ Taleplerin geliş sırası

✓ Kişinin vatandaşlığı ve yeniden iade edilme ihtimali gibi şartlar dikkate alınarak,

İade taleplerinden hangisinin "öncelikli" olarak işleme alınacağı ADALET BAKANLIĞI tarafından belirlenir.

★ İade halinde, kişi ancak iade kararına dayanarak teşkil eden suçlardan "dolay" yargılanabilir veya "kişinin mahkum olduğu ceza infaz" edilebilir.

b) İadenin Kabul Edilemeyeceği Haller / Madde 11 (6706 sayılı kanun)
Aşağıdaki Sayılan hallerde iade talebi kabul edilemez:

a) Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, iadesi talep edilen kişinin "Türk vatandaşı olması"

b) İadesi talep edilen kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyet veya siyasi görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmaya maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muamelele maruz kalacağına dair "kuşvetli şüphe sebeplerinin bulunması".

c) İade talebine "esas teşkil eden fiilin";

1- Üçüncü suç, siyasi suç veya siyasi suçla bağlantılı bir suç niteliğinde olması,

2- Sırf askeri suç niteliğinde olması,

3- Türkiye devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kurumlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmesi,

4- Türkiye'nin yargılamaya yetkisine giren bir suç olması,

5- Zaman aşımı veya affa uğramış olması.

C bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki iade talebinin dayanağını teşkil eden fiilin bütün unsurları, özellikle işleniş şekli, suçun işlenişinde kullanılan araçların veya ortaya çıkan sonuçların ağırlığı dikkate alınarak "fiil siyasi suç olarak kabul edilebilir".

Soykırım ve insanlığı karşı suçlar, "siyasi" suç olarak kabul edilmez."

ç) İadesi talep edilen kişi hakkında, talebe konu fiil nedeniyle daha önce Türkiye'de "beraat veya mahkumiyet kararı verilmiş" olması.

d) İade talebinin, "ölüm cezası veya insan onuru" ile bağdaşmayan bir ceza gerektiren suçlara ilişkin olması

Fakat: cezanın niteliğine ilişkin bir net sebebinin varlığı halinde, talep eden devlet tarafından, öngörülen cezanın "infaz edilme-yeceğine dair yeterli teminat" verilmesi halinde, iade talebi kabul edilebilir.

★ İadesi talep edilen kişinin;

✓ Talep tarihinde 18 yaşını doldurmamış olması

✓ Uzun zamandan beri Türkiye'de bulunuyor olması

✓ Evli bulunması gibi kişisel hallerinden biri nedeniyle, iadenin kişinin kendisini veya ailesini, fiilin ağırlığı ile orantısız şekilde mağdur edecek olması durumunda iade talebi kabul edilmeyebilir.

c) İade ve Sınır Dışı İlişkisi

Yabancı iade sürecinde "Adalet Bakanlığının görüşü alınmadan" sınır dışı edilemez."

Yabancı, Adalet Bakanlığının görüşü alınmadan iade talebi reddedilen devlete sınır dışı edilemez.

d) Merkezi Mokomın İncelemesi

Merkezi Mokom (Adalet Bakanlığı), iade taleplerini inceleyerek, lüzum görmesi halinde ek bilgi ve belge talebinde bulunabilir ve gerekli şartları taşımayan talepleri reddeder

Gerekli şartları taşıyan talepler, "yethili" Ağır Ceza Mahkemesi nezdindeki Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir".

e) Geçici Tutuklanma

- İade talebinin konu olabilecek bir suçun işlendiğinin kabulü için kuvvetli şüphe bulunması halinde, iade talebinin Merkezi Mokomu ulaşmasından önce, Türkiye'nin taraf olduğu "milletlerarası antlaşma hükümleri veya mütekabiliyet (karşılıklık) ilkesi çerçevesinde

✓ İlgili devletin talebi ve

Merkezi Mokomun uygun bulması üzerine kişi geçici olarak tutuklanabilir.

- "İlgili devletin geçici tutuklanma talebi" Merkezi Mokom tarafından iade omoduyla yokolonması ve Cumhuriyet Başsavcılığına sevkı için "İçişleri Bakanlığına" gönderilir".

Yokolonan kişi, geçici tutuklanma hususunda karar verilmek üzere "en geç 24 saat" içinde "Sulh Ceza Hakimî önüne çıkarılır.

Sulh Ceza Hakimî geçici tutuklanma talep edilen kişiye, rızaya dayalı iade imkanı ile bunun hukuki sonuçları hakkında bilgi verdikten sonra talep hakkında karar verir.

- Geçici tutuklama süresi? ilgili milletlerarası antlaşma hükümlerine göre belirlenir. Mütakabiliyet ilkesi çerçevesinde kişi, "en fazla 40 gün" geçici tutuklu kalabilir.
- Geçici tutuklama yerine kişinin kaçmasına engel olacak şekilde Ceza Muhakemesi Konunun 109. maddesi uyarınca "Adli Kontrol" kararı verilebilir.

f) Görev ve Yetki

- 1- İade talebi hakkında karar vermeye, kişinin bulunduğu yer Ağır Ceza Mahkemesi" yetkilidir.
- 2- Kişinin bulunduğu yer belli değilse, "Ankara Ağır Ceza Mahkemesi yetkilidir.
- 3- "Cumhuriyet baskıncılığı", iade talebine ilişkin karar vermek üzere "Ağır Ceza Mahkemesinden" talepte bulunur.

g) İade Amacıyla Koruma Tedbirlerinin Uygulanması

- 1- Ağır Ceza Mahkemesi iade sürecinin her aşamasında iadesi talep eden kişi hakkında Ceza Muhakemesi Konun hükümleri uyarınca "koruma tedbirlerine" karar verebilir.
- 2- İade sürecinde kişinin tutuklanması durumunda teslimatı kadar geçen süre içindeki tutukluluk durumu, ağır ceza mahkemesince "en geç 30'ün günlük sürelerle" incelenir.
- 3- Ağır Ceza Mahkemesinin iade talebinin kabulüne ilişkin kararının kesinleşmesinden itibaren "bir yıl içinde iade kararı verilmemesi" halinde kişi hakkındaki "koruma tedbirleri" kaldırılır.
- 4- Toplam tutukluluk süresi, kişinin iade talebine konu suçtan dolayı alabileceği veya "muhkum olduğu cezanın infaz süresini" geçemez.

b) Rızaya Dayalı İade Usulü

- 1- Kişi, iadeye rıza göstermesi halinde normal iade usulü uygulanmadan talep eden devlete iade edilebilir.
- 2- Ağır Ceza Mahkemesince kişiye, Ceza Muhakemesi Konusunda belirtilen haklarıyla birlikte rızaya dayalı iadenin mahiyeti ve hukuki sonuçları anlatılır. "Kişiye rızaya dayalı iade usulünü" kabul edip etmediği sorulur.
- 3- Mahkeme, kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmesi üzerine bu konun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası antlaşma hükümlerine göre iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

Bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabilir.

Kararın kesinleşmesi halinde iade evrakı "Merkezi Mahkeme" gönderilir.

- 4- Rızaya dayalı iade usulü uygulanarak verilen iade kararının yerine getirilmesi Merkezi Mahkemenin onayına bağlıdır.

1) İade Yargılaması

- 1- Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi halinde mahkeme, iade şartlarını bu konun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası antlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.
- 2- Talep eden devlet tarafından gönderilen "belgelerin yeterli görülmemesi halinde" mahkeme uygun bir süre içinde ek bilgi ve belgelerin gönderilmesini isteyebilir.
- 3- İade yargılamasında katılma talebinde bulunulamaz.
- 4- Mahkemenin kararına karşın "temyiz yoluna başvurulabilir" yargıtay bu başvuru "3 ay içinde sona erdirir" Kararın kesinleşmesi halinde iade evrakı karar ile birlikte Merkezi Mahkeme gönderilir.

2) İade Kararı

Ağır Ceza Mahkemesince iade talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi halinde, bu kararın yerine getirilmesi,

✓ "Dışişleri ve İçişleri" bakanlıklarının görüşü alınarak

✓ "Adalet Bakanının" teklifi ve

✓ Cumhurbaşkanın onayına bağlıdır.

Merkezi Mahkeme iade talebinin kabul veya ret edildiğini talep eden Devlete ve İadesi talep edilen kişiye belirtir,

★ Ağır Ceza Mahkemesince iade talebinin kabul etmez ise kişi iade edilemez.

3) Teslim

İadesi karar verilen kişinin teslim işlemleri, ilgili bakanlıklarla iş birliği halinde yürütülür.

İadesine karar verilen kişinin, talep eden devlet makamları ile kararlaştırılan tarihte "hakkı bir neden olmaksızın teslim alınmaması halinde", bu tarihten itibaren "30 gün sonra" mahkeme ce kişi hakkında verilen koruma tedbirleri kaldırılır.

C. Kişi Bakımından Uygulama

Türk Ceza Kanunun 3. maddesine göre:

"Ceza Kanunun uygulanmasında kişiler açısından ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefî inanç, millî veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları, görünürden ayırım yapılmaz ve hiçbir kimseye ayrımcılık tanınmaz."

Ancak bu genel kurala yine kanunla getirilen istisnai durumlar (kişi) söz konusudur.

1- Cumhurbaşkanlığı

- Kişisel suçlar ve görevi suçları ayırımı yapmayı gerektir.
- Kişisel suçlar bakımından sorumluluğu vardır.
- Göreviyle ilgili suçlar bakımından Anayasa 105. m. göre; Cumhurbaşkanlığı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla TBMM üye tamsayısının salt çoğunluğuyla vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.

2- Yasama Dokunulmazlığı ve Sorumsuzluğu

- Nispi ve mutlak dokunulmazlık şeklinde de ifade bulunmakta olup bu husus TBMM üyeleri için geçerlidir.

Yasama Dokunulmazlığı

Anayasanın 83. maddesine göre ihkâk etmemiz gereken ve yasama dokunulmazlığı kapsamında olan dört yasal işlem vardır.

Milletvekilleri;

a) Yoklanamaz

b) Tutulamaz

c) Tutulamaz

d) Yargılanamaz

Bu dokunulmazlığı istisna yine Anayasa 83. m. düzenlenmiştir.

1- Ağır ceza gerektiren suç üstü hali,

2- Seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla anayasanın 14. maddesindeki durumların

varlığı halinde milletvekilleri için yasama dokunulmazlığı geçerli olmayacaktır.

Yasama Sorumsuzluğu

Kürsî dokunulmazlığı veya mutlak dokunulmazlık olarak da ifade edilmektedir. Bu sorumsuzluk Anayasanın 83. maddesinde "TBMM üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumda başbakanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar."

• Yasama sorumsuzluğu mutlak bir feragat edilmez.

• Yasama sorumsuzluğu süreli'dir. Üyelik süresinin bitmesi ile sona ermez.

• TBMM veya başka bir organ tarafından bu sorumsuzlukları kaldırılmaz.

- Ceza ve hukuk davalarına karşı koruma sağlar.

Örnek: Milletvekili A kürsü konuşmasında B'ye "sizin ahlak yoksunu, haysiyetsiz bir insan olduğunuzu biliyoruz" diyerek hakaret içeren sözler söylemesi yasağa sorumsuzluğu gereğince A'ya ceza ve hukuk davası açılmayacaktır.

! Yasağa sorumsuzluğu ve dokunulmazlığı meclis dışında atanmış bakanlarda kapsar

3- Bozı Yabancı Askerlerin Dokunulmazlığı

NATO'ya üye olan devletlerin silahlı kuvvetleri diğer ülke topraklarında işledikleri suçlardan ötürü yargılanma bağışlıklarına sahiptir.

- askerler
- askarlere refakat eden sivil personel
- asker ve sivil personelin eşi ve çocukları

bu bağışlıklardan yararlanır.

4- Diplomatik Dokunulmazlık

Büyükelçiler

Elçilik katipleri

Ataşehir

Bunların yordamcıları ve eşleri, birlikte oturan çocukları ve diğer aile bireyleri

! Konsolosluk diplomatik bağışlıklardan yararlanamazlar.

Moddi Basur
Suçla ilgili Kavramlar - Fail - Mağdur - Suçtan Zarar Gören

1. Suçun Faili
Ahtiftir

Suçun işleyen kişidir

Gerçek kişi olur

Tüzel kişi olmaz

2. Suçun Mağdur
Pasiftir

Suçtan zarar görendir

Gerçek kişi olabilir

Tüzel kişi olabilir.*

* Tüzel kişiler suçtan zarar gören olabilir. Mağdur suçtan doğrudan zarar görür. Suçtan zarar gören ise doğrudan zarara uğrayabileceği gibi dolaylı olarak zarar görmüş olabilir.

Örnek: Kosten yaralama suçunda mağdur yaralanan kişidir, zarar gören ise kosten yaralanan kişinin akrabaları yakınları olabilir.

! Bozı suçlarda mağdur sadece belirli bir kişi veya kişiler olurken bazı suçlarda mağdur daha genele yaygın olabilir. Ö

Örnek: Rüşvet suçu millete ve devlete karşı işlenmiş suçlardan olduğundan mağdur da burada toplumun tamamı olarak değerlendirilebilir.

Özgü Suç
Sadece belli kişiler tarafından işlenen suçlara denir.

- Öldürme
- Yaralama
- Hırsızlık
- Mola Zarar Verme

Özgü suç değildir.

- İşence
- Zimmet

İse sadece kamu görevlisi tarafından işlendiğinden özgü suçtur.

! Suçun faili ile mağduru aynı kişi olamaz.

- İntihar eylemi suç olarak değerlendirilmez.

- Kişi elindeki taşıtları kendi arabasının camını kırarsa mola zarar verme suçu oluşmaz.

! Fail ile suçtan zarar gören kişi bazen aynı olur bazen olamaz.

- B şahsı arabamın camını kırdı
Hem mağdurum hem de suçtan zarar gördüm.

- A şahsı beni silahıyla öldürdü
Mağdur benim, ailem ise suçtan zarar görendir.

Özette doğrudan etkilenen mağdur
Dolaylı etkilenen suçtan zarar görendir.

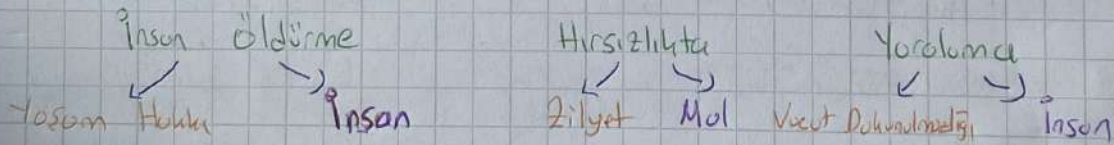
3. Suçun Konusu

• Suçun Hukuki Konusu

Konuda suç tanımı yapılırken korunmaya değer hukuki değer, menfaattir.
Hırsızlık suçunun "hukuki konusu" zilyetliktir.

• Suçun Maddi Konusu

Somut olarak suçu konu olan şey, nesnedir. (Kişi + Eşya)
Hırsızlık suçunun "maddi konusu" taşınır bir maddedir.

4. Fiil (Eylem)

Kural olarak fiil tarafından gerçekleştirilen iradi bir hareket ve nihayetinde bir netice meydana gelmesi gerekir. Tabii ki bu hareket ile netice arasında illiyet (nedensellik) bağının varlığı zorunludur.

Dış dünyada değişiklik getirilmeli
İnsan kasıtlı bir hareket, fiil olmalıdır.

a) Hareket

- Suç konusu olan fiilin icrası hareket ile başlayacaktır.
- İnsan kaynaklı bir eylem olmalıdır.
- Hem de iradi bir eylem olması gerekmektedir.

+ Doğa olayları suç fiilinin icrasına yönelik hareket olmaz

Örnek Yıldırım düşmesi, sel olması gibi

+ Hayvan hareketleri de suç fiilinin icrasına yönelik hareket olmaz

Örnek Ormanda yürüyüş yapanlara kurtların saldırması

! Hayvan hareketlerinin bir kişi tarafından yönlendirilmesi durumunda hayvan hareketleri suç teşkil eden hareket olabilir.

Örnek

A köpeğini, husumeti olan B'ye kışkırtarak saldırmasına sebebiyet verirse, A hayvanı araç olarak kullanmasıyla B'nin yaralanmasına yönelik suç fiilini bizzat icra etmiş olur.

+ Dış dünyada değişiklik meydana getirmeyen davranışlar kural olarak hareket değeri taşımaz. (File geçmeyen düşünce)

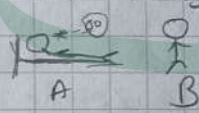
Örnek

A'nın B'yi öldürme düşüncesi iradi bir eylem içermediğinden suç sayılmaz.

+ İradi olmayan insan hareketleri de hareket değeri taşımaz.

Örnek

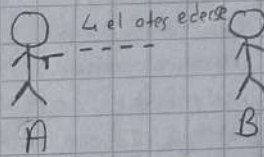
Narkoz etkisi altında Doktor B'ye hareket edilmesi gibi

Özetle, hareket yoksa suçta yoktur.

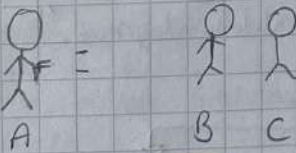
! Hareket gerçek kişi tarafından yapılmalıdır. Tüzel kişilerin Cezai Sorumluluğu TCK'da yoktur. Fakat güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

- Hareketler arasında zaman aralığı önemlidir.

- İradi bir insan hareketinin sürekli olarak birden fazla tekrarında eylemin tamamı tek hareket olarak değerlendirilebilir.

Zaman aralığı kısa olduğundan tek bir suç vardır. Tek bir hareket vardır.

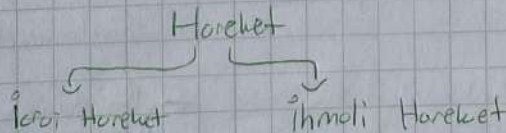

Müddet 2 kişi olduğundan zaman aralığı kısa olsa bile 2 suç vardır. Tek bir hareket vardır.

→ 3. gün düdü
→ 2. gün kolundan yaralandı
→ 1. gün, oynağa atar etti

Müddet tek olmasına rağmen 3 suç vardır. Çünkü farklı zamanlarda suçlar işlenmiştir. 3 hareket vardır.

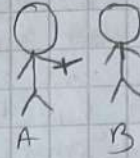
a) İcrai Hareket

- Yasaların yasahladığı suç konusu eylemi yapma şeklinde ortaya çıkar.

A'nın B'ye hareket etmesi.

(hareket içeren söz söylemek, yazı yazmak, resim çizmek şeklinde)
İcrai hareketle bu suç işlenebilir

A'nın B'yi yaralaması.

b) İhmali Hareket

- Yapması gereken bir fiili "yapmama" şeklinde hareketsiz kalma durumudur.
- İhmali hareketle işlenen bu suç Toksirli de Kasıtlı da olabilir.
- Kişinin ihmali hareketten doğan suçtan sorumlu tutulabilmesi için, böhse konu suçun o kişiye

✓ Söleşmesel veya

✓ Konuyla yüklenen bir hareketi yapmaması (hukuki yükümlülüğü) veya

✓ neticeyi önleme yükümlülüğü yerine getirmemesinden

Kaynaklanmalıdır.

- Kişinin bu yükümlülüğü yolsa sorumlulukta doğmaz.
- Bu yükümlülük sonradan da ortaya çıkabilir.

Örnekler:

- Hemsirenin yapması gereken işi yapmaması
- Doktorun müdahalede bulunmaması
- Annenin bebeği emzirmemesi
- Hosto bahçanın ilaçlarını hastaya zamanında vermemesi
- Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi
- İtfaiye erinin yangına müdahale etmemesi
- Önleme yükümlülüğü (garantörlüğü) yolsa "sorumluluk doğmaz."

Canlı Kurtaran

- Görevli olduğu otel havuzunda boğulanı kurtarmaz ise ölümden sorumlu olur

Çünkü neticeyi önleme konusunda sözleşmesel sorumluluğu var

- Mesleği Can Kurtaran olan birinin görevli olmadığı bir otelde boğulan birini kurtarmaz ise "sorumlu olmaz"

Çünkü önleme yükümlülüğü yok
Sözleşmesel bir sorumluluk yok

- Bu durum başka bir suçla sebep olabilir.
"Yardıma veya bildirmeye yükümlülüğü"

İhmal Suçları

Sırf (Gerçek) İhmal Suçları

- Hem kast hem de tahsire işlenebilir
- İhmali hareketle kasten / tahsire suçu işlemekten sorumlu olur.
- Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi.

İhmal Suretiyle İcra Suçları (Görünüşte İhmal Suçları)

- Sadece kasten işlenebilir.
- Suç oluşması için neticenin gerçekleşmesi şarttır.
- İhmali hareketle kasten öldürmeden sorumlu olur.
- Annenin süt vermayerek çocuğunun ölümüne sebep olması veya doktorun hastaya müdahale etmeyerek ölümüne sebep olması.

Hareket Sayısına Göre Suçlar

Tek hareketli

- Suçun meydana gelmesi için tek hareketin yeterli olduğu suçlardır.

- + Kosten öldürme
- + Bıçakladım ve öldü
- + Ateş ettim, öldü

Birden çok hareketli

- Fiilin birden fazla hareketi yapması gerektiğinin belirtildiği suç tipidir.
- Tüm hareketler (konuda öngörülen) tamamlandığında suç oluşur.

- + Yağma (Cebir ve tehditle bir malın alınması)
- + Özel belgede sahtecilik suçunda belgeyi düzenleyip kullanmak gerekir.

Seçimlik hareketli

Konuda birden çok hareket öngörüldüğü ve fiilin bu hareketlerinden bir veya birkaçını yapmasıdır.

Yağma (Hareket biçimine göre de, borcu ödeme vesilesi verme konusunda söylenen neticelerden birinin gerçekleşmesi şeklinde olur.

Hareket Biçimine Göre Suçlar

Serbest Hareketli

- + Fiilin tamamlanması için hangi hareketin yapılması gerektiğinin düzenlenmediği, neticeyi meydana getiren hareketin bir önemini taşımadığı suçtur.
- + Sonuç ortaya çıkarsa nasıl çıkarsa çıksın.
- + İnsan öldürme (bıçakla, zehirle vb)

Bağlı Hareketli

- + Suçun oluşması için konuda özel olarak hareketin belirtildiği ve bu hareket dışında suçun işlenmesinin mümkün olmadığı suç.
- + Suçun oluşması için bazı hareketlerin ortaya çıkması gerekir.
- + Dolandırıcılık suçunun oluşması için yorucu sağlanmak yetmez + Hileli davranışta gerekir.
- + Yağma (Cebir ve tehditle bir malın alınması gerekir)

gerçekleştirmiş olduğu hareket sonucunda dış dünyada meydana getirdiği değişikliklerdir. (İhtimalde olabilir, İcrai de)

- Nedice "Zarar" (Malo zarar verme, hırsızlık, öldürme) da olabilir.
"Tehlike Şehinde (tehdit, hakaret) de olabilir.

- Kasıtlı suçlarda nedice ortaya çıkmazsa teşebbüsten ceza verilir.

Kasten öldürmek için ateş eder ama mermi isabet etmezse insan öldürmeye teşebbüsten sorumlu olur.

! Taksirli suçlarda teşebbüs olmaz.

1- Sıf hareket suçları (Nedicesiz Suç)

- Konun koyucu suçun tamamlanması için hareketin yapılmış olmasını yeterli görmüş ayrıca nediceyi meydana gelmesini ornamıştır.

- Yani hareket ile nedice bitişiktir. Hareketle birlikte nedice ortaya çıkar. Hareketle suç tamamlanmış olur.

Örnek Hakaret (m.125), Tehdit (m.106), Hırsızlık (m.141), Konut Dokunulmazlığının İhlali (m.116)

- ! Sıf hareket suçlarına kural olarak teşebbüs mümkün değildir. Ancak hareketin parçalarına bölünebildiği durumlarda bu durumlarda da teşebbüs mümkün olabilir.

Örnek Tehdit suçunda A'nın B'ye "seni öldürürüm" demesi yeterli olup, nedice açısından B'nin bu eylemden korkması veya böyle bir sonucun olması beklenmez. Sözün söylenmesi ile tehdit suçu tamamlanmış ve teşebbüs mümkün değildir. A bu sözlerini bir mektupla B'ye iletmek için postaya verip kaybolursa mektup, B tehdit konusu sözlerden haberdar olmadığından teşebbüsten bahsedilebilir.

2- Nediceli Suçlar

- Konun koyucu hareketin yanında ayrıca nediceyi de meydana gelmesini ornamıştır. Nediceyi meydana gelmesiyle suç tamamlanmış sayılacaktır.
- Nediceli suçta ise hareket ile nedice arasında bir nedensellik bağı ornamaktayız.

Örnek Kasten öldürme (m.81), Malı zarar verme (m.151), Kasten yaralama (m.86), Çocuk düşürme (m.99), Kısırlaştırma (m.101)

Hareket ile nedice meydana gelme zamanına göre birbirin ayrılabilirler.

2.1 Ani Hareketli Suç

- İcrai hareketlerin süreklilik arz etmediği, hareket ile nediceyi aynı anda ortaya çıktığı, orada bir zaman orolığının olmadığı suçlardır.
- Sürece yayılmadın, başladı ve bitti
- Bir anda olup, tamamlandı.

Örnek Kasten adam öldürme, yağma gibi suçlar, Tehdit ettim, yaraladım, öldürdüm

2.2 Kesintisiz (Mütemadi) Suç

- Fiilin İcrasının belirli bir süre failin iradesi ile devam ettiği, suçun tamamlanması açısından hareket ile nediceyi arasında zaman orolığının bulunduğu hareket ile nediceyi ayrılabilirli suçlardır.